

5. לא מכליא קרנא

1. בבא קמא ב:

שן ורגל היכא כתיבי? דתניא: הושלח - זה הרגל, וכן הוא אומר: ומשלחי רגל השור והחמור, ובער - זו השן, וכן הוא אומר: כאשר יבער הגלל עד תומו. אמר מר: ושלח - זו הרגל, וכן הוא אומר: משלחי רגל השור והחמור. טעמא דכתב רחמנא משלחי רגל השור והחמור, הא לאו הכי במאי מוקמת לה? אי קרן, כתיב! אי שן, כתיב! איצטריך, סד"א אידי ואידי אשן, והא דמכליא קרנא, הא דלא מכליא קרנא, קמ"ל. והשתא דאוקימנא ארגל, שן דלא מכליא קרנא מנלן? דומיא דרגל, מה רגל - לא שנא מכליא קרנא, ולא שנא לא מכליא קרנא, אף שן - לא שנא מכליא קרנא, ולא שנא לא מכליא קרנא. אמר מר: אובער זו השן, וכן הוא אומר: בכאשר יבער הגלל עד תומו. טעמא דכתב רחמנא כאשר יבער הגלל עד תומו, הא לאו הכי במאי אוקימנא לה? אי קרן, כתיב! אי רגל, כתיב! איצטריך, סד"א אידי ואידי ארגל, הא דאזיל ממילא, הא דשלח שלוחי, קמ"ל. והשתא דאוקי אשן, רגל דאזלה ממילא מנלן? דומיא דשן, מה שן - לא שנא שלוחי שלוחי, ל"ש דאזל ממילא, אף רגל - לא שנא שלוחי שלוחי, לא שנא אזלה ממילא. ולכתוב רחמנא ושלח ולא בעי וביער, דמשמע רגל ומשמע שן, משמע רגל, דכתיב: גמשלחי רגל השור והחמור, ומשמע שן, דכתיב: דושן בהמות אשלח בס! אי לאו קרא יתירה, ה"א או הא או הא, או רגל דהזיקו מצוי, או שן דיש הנאה להזיקו. מכדי שקולין הן, ויבאו שניהם, דהי מנייהו מפקת! איצטריך, סד"א הני מילי היכי דשלח שלוחי, אבל אזלא ממילא לא, קמ"ל

2. תוספות בבא קמא ג: ד"ה הא דלא

הא דלא מכליא קרנא - פ"ה שחת שעתיד לצמוח אבל לא כתחלה וקשה והא מכליא קרנא שגם הבעלים הם יכולים לקצור אלא י"ל שטנפה פירות להנאתה מכל מקום קרי ליה לקמן לטניפת פירות להנאתה תולדה כיון דפשטיה דקרא איירי באכילה דמכליא קרנא

3. רמב"ם הל' טוען ונטען ה:ב וראב"ד

שתי שדות מכרת לי לא מכרתי לך אלא אחת, שני עבדים או שני שטרות יש לי בידך אין לך בידי אלא שטר אחד או עבד אחד הרי זה נשבע היסת, וכן אם טען ואמר חצר זו או עבד זה או שטר זה שיש לי בידך שלי הוא ואתה מכרתו לי והנטען אומר לא היו דברים מעולם, בין שהביא הטוען עד אחד בין שלא הביא הרי זה נשבע היסת ונפטר, וכן החופר בשדה חבירו בורות שיחין ומערות והפסידה והרי הוא חייב לשלם בין שטענו שחפר והוא אומר לא חפרתי או שטענו שחפר שתי מערות והוא אומר לא חפרתי אלא אחת או שהיה שם עד אחד שחפר והוא אומר לא חפרתי כלום, הרי זה נשבע היסת על הכל. +/השגת הראב"ד/ וכן החופר בשדה וכו' עד הרי זה נשבע היסת על הכל. א"א נראין דברים שתבעו למלאות החפירות ולהשוות החצירות אבל אם תבעו לשלם פחתו ה"ה =הרי הוא = כשאר תביעת ממון וכמי שאמר לו חבלת בי שתיים והוא אומר לא חבלתי אלא אחת עכ"ל

4. חדושי ר' חיים על הרמב"ם הל' טוען ונטען ה:ב ד"ה אלא דקשה "ואשר על כן לענין הדין" עד "וניחא השתא הא דפסק

5. תוס' בבא קמא ג. ד"ה דומיא

וא"ת ונימא איפכא דהא דמקשינן לחומרא הנ"מ באיסורא אבל בממונא לא ואומר ר"ת דמדה היא בתו -דומיא דרגל רה לא שנא באיסורא ול"ש בממונא

6. שיטה מקובצת בבא קמא ג. ד"ה דומיא דשן וכו' (מדברי תוספות ר' ישעיה ז"ל)

דומיא דשן וכו'. קשה מנא ליה דמקשינן לחיובא נקשיה לפטורא ונימא מה שן דמכליא קרנא אף רגל דמכליא ומה רגל דשלחה שלוחי אף שן דשלחה שלוחי. וי"ל הואיל ואשכחנא דאחמיר בהו רחמנא לשלם ממיטב יש לנו להחמיר. תוספות הרב ישעיה ז"ל

7. רשב"א בבא קמא ב: ד"ה ושלח זה הרגל "וני" כי למדו" עד סוף דבריו

וני"ל דילמדו מכפל לשון זה חד לשלח שלוחא וחד לאזלא ממילא בשן, ובהא מיתרצא לי קושיא אחריתי דקשיא לן מאי שנא דבכולה שמעתין פשיטא ליה דשן לא שנא שלח שלוחי ולא שנא אזלא ממילא וברגל מיבעיא להו ולמדוה דרך פשיטות משן ואמרו דומיא דשן מה שן לא שנא אף רגל לא שנא, כנ"ל

8. רשב"א בבא קמא ג. ד"ה שן דלא מכליא

שן דלא מכליא קרנא מנ"ל דומיא דרגל. ק"ל והיכי פשיטא ליה ברגל דלא מכליא קרנא טפי משן, וי"ל דסתם רגל אינו מכלה אלא דורס ומקלקל, ומהא נמי מסתברא לי דלא אמרינן איפכא רגל דומיא דשן מה שן דמכליא אף רגל דוקא דמכליא, חדא דסתם רגל לא מכליא ועוד דשן מנ"ל דמכליא דוקא עד שנגזור דשן מכליא ונעשה הוכחה לרגל. [עי' בתשו' ח"ד סי' מ"ג]

9. קידושין סב: "גר צריך שלשה" עד "מי יימר

גר צריך שלשה, מ"ט? אמשפט כתיב ביה כדין

10. תוס' קידושין סב: ד"ה גר "וא"ת משום קבלת מצוות" עד "וא"ת א"כ

וא"ת משום קבלת מצות נמי אמאי בעינן שלשה והרי הודאות והלואות דכתיב בהן משפט ואפ"ה אמרינן בסנהדרין (דף ג.) דדן אפילו יחידי ויש לומר דיש לנו להשוותן לגזילות וחבלות דלעולם בעי שלשה דכל היכא דאיכא לאקושי לקולא ולחומרא לחומרא מקשינן

11. מרדכי יבמות סימן ל"ו "והר' יהודה בר' יו"ט" עד "ולדבריו זו אי אפשר

וה"ר יהודה ברבי יו"ט פי' על הך מלתא דמדאורייתא לא בעינן ג' לטבילה דמדאורייתא חד נמי כשר בדיני ממונות כדאמר בריש סנהדרין אלא מדרבנן הוא דאצריך בגירות כמו בדיני ממונות* וכן מצא מורי בשם רבינו שמחה ז"ל